

La mobilització de sediments comença a ser tractada com una solució “temporal”

Tant l'ACA com la Direcció General de Canvi Climàtic reclamen, però, a la CHE una prova pilot abans del 2027, mentre que MOLDE se'n desmarca

Barcelona Ò.M.J.

La darrera sessió de la Comissió d'Estudi sobre la Protecció del Delta de l'Ebre, que es va fer dimarts al Parlament, va servir per a posar damunt de la taula les limitacions i, a la vegada, la urgència de la mobilització de sediments dels pantans per a lluitar contra la regressió i la subsidència del Delta. D'un costat, els representants de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i de la direcció general de Canvi Climàtic van demanar a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) que no esperi a 2027 per a fer una prova pilot de transferència de sediments riu avall, des de l'embassament de Riba-roja. D'altra banda, el director de l'ACA, Samuel Reyes, va parlar d'una disponibilitat de sediments per a alimentar la plana deltaica que no aniria gaire més enllà dels 10 anys, atenent -tot i que no ho va dir explícitament- que només els que baixen pels canals permetrien combatre l'enfonsament del Delta a través de la xarxa de regadiu, i la directora general de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic, Mireia Boya, va parlar dels sediments com una solució “temporal” més, com els moviments de sorra per a reforçar els punts més febles. El tercer company de la sessió, en representació del Moviment de Lluita pel Delta de l'Ebre (MOLDE), va arribar a dir, sense fer esment explícit als sediments però en clara al·lusió a esta alternativa, que no es pot perdre “temps i diners” en solucions que generen “dubtes” i que no siguin “contundents” en favor del Delta.

EL PAPER DE L'ACA Reyes va explicar que l'ACA té poques competències a la conca de l'Ebre i, entre elles, fa el seguiment de l'estat de les masses d'aigua de transició i, costaneres: les dos badies, les llacunes del Delta i el tram final del riu, de Tortosa a la desembocadura. “L'estat d'estes masses d'aigua és mitjà-bo”, va afirmar. El responsable de l'autoritat hidràulica catalana també va vindicar que l'organisme

Mireia Boya, durant la seua compareixença de dimarts a la Comissió d'Estudi sobre el Delta, al Parlament.

va presentar més de 72 al·legacions al recentment aprovat Pla Hidrològic de la conca de l'Ebre (PHE) de la CHE, entre altres coses per a intentar millorar, estèrilment, com sempre, els cabals ecològics. El Pla fixa uns 3000 hectòmetres cúbics anuals per al tram final del riu, mentre que l'ACA proposava una forquilla d'entre 5800 i 9000, en consonància amb el que demanen les entitats ambientalistas i en funció de si es tracta d'anys secs o humits.

En les al·legacions es demanava també un programa de mesures que inclogués la prova pilot per a alliberar sediments a Riba-roja, que finalment sí que s'ha previst al PHE. En este sentit, però, considera que ja hi ha dades i estudis com per a fer la prova una volta s'haja fet la caracterització de sediments, i que no cal esperar al 2027, com preveu la CHE. El 2027 és l'últim any de vigència del Pla.

Reyes va reivindicar la faena que ha fet fins ara l'ACA. “En col·laboració amb l'IRTA, hem fet el seguiment de la subsidència del Delta; s'ha creat una base de dades des del 2007 sobre el transport de sediments al tram baix i s'han analit-

zat diferents opcions de bypass de sediments”, va recordar. De fet, es van fer dos proves pilot d'injecció de sediments, aigües avall de Flix, en el marc del projecte Life Ebro Admclim, i ara s'invertirà mig milió d'euros en un estudi del transport del sediments al Delta [més informació a la pàgina 2].

El dirigent de l'ACA considera que la Direcció General del Agua, del Ministeri per a la Transició Ecològica (MITECO), “creu en el projecte dels sediments, més que no pas la CHE”.

La xifra idònia per a oxigenar el Delta, seria d'1,3 milions de tones de sediments a l'any. “Entre Mequinensa i Riba-roja tindríem més de 200 milions de tones i en tindríem per a més de 10 anys [a través dels canals de reg que naixen a l'Assut i que s'emporten un 15 % del cabal del riu], però el més important és arrancar”, va quantificar Reyes durant la compareixença.

Davant l'actual situació de sequera, el diputat del PSC Joaquim Paladella li va preguntar quines inversions hi ha previstes per a evitar una interconnexió de xarxes o un allargament del minitransvasament en

cas d'emergència, com es va plantejar el 2008. Reyes no va respondre concretament esta qüestió.

TERRITORIS AMENACATS Al seu torn, l'exdiputada de la CUP Mireia Boya, incorporada per Esquerra al Govern, va avisar que “estes sequeres seran la nova normalitat en el futur” i que el delta de l'Ebre i el Pirineu “són els dos territoris més amenaçats” del país.

Boya va posar ritme a la subsidència del Delta, amb una intensitat mitjana de 3 mil·límetres anuals, i a la regressió, amb punts crítics com la platja de la Marquessa (3,5 metres per any) o el Cap de Tortosa (20 metres per any). “Si no hi fem res, en 2100 entre el 45 % i el 60 % del delta de l'Ebre estarà inundat”. A més, va afegir que el 65 % de la costa sedimentària catalana és “erosiva”, i que el Baix Ebre i el Montsià estan entre les quatre comarques més vulnerables a temporals que cada cop seran més recurrents.

Quant a la mobilització de sorres, va apostar per “solucions basades en la natura”, més en consonància amb el que propugna el MITECO que el que defensa la Generalitat o la Taula de Consens. Així, va plantejar la recuperació dels cordons dunars i la seua fixació amb vegetació com la posidònia, “per a no llançar diners”: “Totes les sorres aportades al Trabucador després del temporal Gloria ja han desaparegut. No és suficient aportar arena, sinó que cal fixar-la. Hem d'abandonar la idea del dragatge simple”, va argumentar.

En relació amb els sediments, Boya va recordar que l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic ja va fer una proposta de prova pilot de mobilització de sediments el 2018, i no caldria esperar nou anys des d'aleshores per a fer una prova pilot “en un àmbit que tampoc és una solució definitiva”. “Els sediments són una solució temporal, perquè els embassaments continuaran allà. Les dos estratègies [moviment de sorres i els fangs dels pantans] són solucions temporals”, va alertar.

En línies generals, va dir anar que no és suficient parlar d'adaptació al canvi climàtic, i que cal elaborar una estratègia de mitigació. “L'objectiu és presentar-ne una a finals d'enguany”, va avançar.

TECNOLOGIA DEL SEGLE XXI Marc Bertomeu, membre de MOLDE, pagès i arrossaire, va ser l'encarregat de dur a la cambra catalana la veu del moviment social, que va apel·lar als sentiments en difondre un vídeo en què una veu en off personifica, en primera persona, la veu d'un Delta moribund però que encara està viu i ho vol continuar estant.

En el seu discurs, Bertomeu va carregar contra “la inacció històrica de les administracions amb l'excusa que el Delta és dinàmic”. Va recordar que MOLDE ha nascut perquè hi ha una part de la societat deltaica que està “farta que el Delta siga una zona que tothom valora però que pocs estimen de veritat, només quan ho necessiten”.

“Valorem positivament les petites accions i les mostres de voluntat, però encara tenim pendent el Pla de Protecció [l'ha de presentar l'Estat] i s'han començat a tramitar els nous aterraments, que no tenen cap més funció que les zones d'acomodació, una manera molt fina de dir que volen endarrerir la línia de defensa del Delta”. “Quin Interès hi ha que el Delta desaparega?”, es va preguntar davant dels grups parlamentaris.

Bertomeu va afegir que “ja n'hi ha prou de dir que el que està passant al Delta és el que toca” i va definir el Delta com “un territori humanitzat, que és el que és gràcies a l'acció humana i no pas per culpa de l'acció humana”. MOLDE reclama aprofundir en un sistema estable de mobilització de sorres per a fer front a la regressió i aplicar “tecnologia del segle XXI per a trobar solucions del segle XXI”.

“El Delta és un malalt crònic que necessitarà tractament per a sempre. Necessita un pressupost, però no per a netejar la cara, sinó per a sempre”, va reclamar.